

**МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА И
ЕНЕРГИЙНИТЕ РЕСУРСИ
МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**

НАРЕДБА № 21 от 12.11.2004г.

ЗА ОБСЛЕДВАНЕ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят:

1. условията и редът за извършване на обследване за енергийна ефективност на енергийни потребители по обекти;
2. контрола върху дейността по обследването за енергийна ефективност.

Чл. 2. Обследването за енергийна ефективност се извършва чрез системен подход и методи за определяне, остойностяване и анализиране на енергийните потоци и разходи при:

- 1) производството на стоки;
- 2) извършването на услуги;
- 3) поддържането на микроклимата в сгради;
- 4) разработването на мерки за намаляване на разходите за енергия при гарантиране на качеството на крайния продукт.

Чл. 3. (1) Обследването за енергийна ефективност на енергийни потребители се извършва от физически или юридически лица, които отговарят на изискванията на чл. 18, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ).

(2) Обучението по чл. 18, ал. 1, т. 4, б. "б" ЗЕЕ се извършва по единен учебен план, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията по енергийна ефективност (АЕЕ).

Чл. 4. Обследването за енергийна ефективност е основа за определяне на енергийните характеристики на обектите и за съставяне на програми за енергийна ефективност.

Глава втора

**ЕНЕРГИЙНИ ПОТРЕБИТЕЛИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ОБСЛЕДВАНЕ ЗА ЕНЕРГИЙНА
ЕФЕКТИВНОСТ, ЦЕЛ, ВИДОВЕ, ЕТАПИ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБСЛЕДВАНЕТО ЗА
ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ**

Раздел I

ЕНЕРГИЙНИ ПОТРЕБИТЕЛИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ОБСЛЕДВАНЕ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 5. Всеки енергиен потребител може да бъде обследван по реда на тази наредба.

Чл. 6. На задължително обследване за енергийна ефективност подлежат следните енергийни потребители:

1. производители на стоки и на услуги, чиито обекти имат годишно потребление на енергия равно или по-голямо от 3 000 MWh.

2. енергийни потребители, с обща полезна площ на сградата, по-голяма от 1000 м² и подлежащи на енергийно сертифициране по реда на чл. 16, ал. 1 ЗЕЕ.

Чл. 7. Обследване се извършва, както следва:

1. за енергийните потребители по чл. 6, т. 1 - веднъж на всеки три години;

2. за енергийните потребители по чл. 6, т. 2 - съгласно реда в Наредбата за сертифициране на сгради по чл. 16, ал. 1 от ЗЕЕ.

Раздел II

ЦЕЛ, ВИДОВЕ И ОБХВАТ НА ОБСЛЕДВАНЕТО ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 8. Обследването има за цел да определи потенциалните възможности за намаляване на разходите за енергия и да предложи мерки за повишаване на енергийната ефективност и постигане на висока степен на опазване на околната среда.

Чл. 9. Според съдържанието на видовете дейности, обследването е опростено, детайлно и контролно.

Чл. 10. (1) При опростеното обследване се извършват заснемания, измервания и енергийни изчисления в ограничен обем, с които се определя потенциала за намаляване на разходите за енергия на съществуващи обекти на енергийните потребители с точност $\pm 15\%$ и се предлага списък на мерки за намаляване на разходите за енергия с приблизително остойностяване.

(2) Опростеното обследване се прилага само за предпроектни проучвания, технико-икономически задания, експресни оценки и служи за планиране на средствата по програмите за енергийна ефективност.

Чл. 11. Детайлно е обследването, което:

1. чрез подробно заснемане на обектите на енергийните потребители, подробни измервания, прецизни енергийни изчисления и анализи определя потенциала за намаляване на разходите за енергия с точност $\pm 5\%$;

2. предлага списък на мерки за намаляване на разходите за енергия с подробна технико-икономическа и екологична оценка;

3. дава гаранция за постигане на посочената икономия на енергия при изпълнението на предписаните мерки.

Чл. 12. За обектите по чл. 6 се прилага детайлно обследване, което обхваща следните технически средства и системи:

1. средствата за измерване на входящите в обекта енергийни потоци;

2. системите за изгаряне на горива и преобразуване на входящите в обекта енергийни потоци;

3. електропроизвеждащите системи;

4. топлопреносните системи – водни, парокондензни, въздушни;

5. електроснабдителните системи;

6. системите за сгъстен въздух;

7. технологичните процеси и системи;
8. електрообзавеждането на производствени машини, агрегати и съоръжения;
9. осветителните системи;
10. системите за осигуряване на микроклимата ;
11. системите за подготовка на гореща вода за битови нужди;
12. средствата за измерване и контрол;
13. сградните ограждащи конструкции и елементи.

Чл. 13. (1) Контролното обследване може да бъде опростено или детайлно обследване или да включва отделни елементи от тях.

(2) Контролното обследване се прилага за проверка на резултати от предходно обследване за енергийна ефективност.

Раздел III

ЕТАПИ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБСЛЕДВАНЕТО ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 14. Опростеното обследване включва изпълнението на следните основни етапи и дейности:

1. подготвителен етап, който обхваща:
 - а) оглед на обекта;
 - б) събиране и обработка на първична информация за функционирането на обекта и разходите за енергия за предходен период от време.
2. анализ на енергопотреблението и съществуващото състояние, енергийни баланси, определяне на базовата линия на енергопотребление при съществуващото състояние и потенциала за намаляване на разходите за енергия;
3. разработване на подходящи енергоспестяващи мерки; остойносттаване и групиране на мерките по показател “срок на откупуване” или друг специфичен показател;
4. подготвяне и представяне на доклад за резултатите от обследването.

Чл. 15. Детайлното обследване включва изпълнението на следните основни етапи и дейности:

1. подготвителен етап, който обхваща:
 - а) оглед на обекта;
 - б) събиране и обработка на първична информация за функционирането на обекта и разходите за енергия за предходен период от време;
2. установяване на енергийните характеристики на обекта, при което се извършва:
 - а) анализ на съществуващото състояние и енергопотреблението;
 - б) енергийни баланси, определяне на базовата линия на енергопотребление;
 - в) събиране на подробна информация за енергопреобразуващите процеси и системи чрез огледи и измервания;
 - г) обработване и детайлизиран анализ на данните;
 - д) анализ на съществуващата схема за управление на енергопотреблението;
 - е) определяне на енергийните характеристики на обекта и потенциала за тяхното подобряване;
3. разработване на енергоспестяващи мерки:
 - а) разработване на мерки за намаляване на енергийните разходи;
 - б) остойносттаване на мерките по окупнени показатели, определяне на годишния размер на енергоспестяването, подреждане на мерките по показател “срок на откупуване” или друг специфичен показател;
 - в) съгласуване и избор на варианти от мерки и подробно остойносттаване на вариантите;
 - г) определяне на годишния размер на енергоспестяването за всеки вариант с отчитане на взаимното влияние на отделните мерки;

д) технико-икономически и екологичен анализ на вариантите решения по показатели: „нетна сегашна стойност“, „срок на изплащане“, „вътрешна норма на възвращаемост“ и „индекс на нетната сегашна стойност“, годишно количество намалени вредни емисии.

е) предложение на план за въвеждане на избраните мерки в експлоатация;

ж) разработване на показатели и процедура за мониторинг на ефекта от въвеждане на мерките в експлоатация;

4. подготвяне и представяне на доклад за резултатите от обследването;

5. разработване на фирмен стандарт след детайлно обследване на промишлени системи, по методология и образец – приложение № 6 на Наредбата за енергийните характеристики на обектите, по чл. 15, ал. 2 ЗЕЕ, когато няма изработен такъв.

Глава трета

РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОБСЛЕДВАНИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ, КОНТРОЛ

Раздел I

РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОБСЛЕДВАНИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 16. Енергийните потребители, които подлежат на задължително обследване по чл. 6, т. 1 подават декларация в АЕЕ по образец, съгласно Приложение № 1.

Чл. 17. АЕЕ ежегодно изготвя и актуализира списък на обектите на енергийните потребители, подлежащи на обследване за енергийна ефективност, в зависимост от размера на годишното им енергийно потребление.

Чл. 18. (1) Енергийните потребители по чл. 6, т. 1, в сроковете по чл. 7, т. 1 и в съответствие с чл. 17:

1. възлагат извършване на обследването за енергийна ефективност;

2. изготвят програми по чл. 12, т. 2 от ЗЕЕ.

(2) Енергийните потребители по чл. 6, т. 2 възлагат извършване на обследването за енергийна ефективност съгласно реда в Наредбата за сертифициране на сгради по чл. 16, ал. 1 от ЗЕЕ.

Чл. 19. Обследването започва с подписване на договор за възлагане между енергийния потребител и лице, вписано в публичния регистър по чл. 18, ал. 10 от ЗЕЕ.

Чл. 20. Резултатите от обследването се отразяват в доклад и резюме, които се предоставят на енергийния потребител. Потребителят предоставя копие на резюмето на АЕЕ на хартиен и магнитен носител.

Чл. 21. (1) Резюмето по чл. 20 съдържа кратка информация, съгласно Приложение № 2 относно:

1. адрес на обекта на енергийния потребител;

2. идентификация на изпълнителя;

3. кратко описание на обекта;

4. събраната информация за енергопотреблението след предходното енергийно обследване;

5. базовата линия на енергопотреблението и специфичния разход на енергия за производството, услугите и отопляването/кондиционирането на сградите;

6. анализ на изпълнение на предписаните от предходното енергийно обследване мерки и на постигнатия ефект;

7. технико-икономическа обосновка на нови мерки за намаляване на разхода за енергия.

(2) Докладът по чл. 20 съдържа:

1. подробно описание на обекта, вкл. схеми на енергоснабдяването, основните енергоемки технологични процеси, конструкцията на сградните ограждения;

2. анализ и оценка на съществуващото състояние на системите за производство, пренос, разпределение и потребление на енергия;
 3. енергиен баланс на обекта и базова линия на енергопотребление за основните енергоносители;
 4. сравнение на показателите за специфичен разход на енергия със стандартните/еталонните;
 5. оценка на потенциала за намаляване на разходите за енергия;
 6. подробно описание на идентифицираните мерки за намаляване на разходите за енергия и подреждане по срок на откупуване;
 7. подробна технико-икономическа оценка на избраните единични мерки и на комбинации от тях;
 8. оценка на екологичния ефект на мерките;
 9. предложение на последователност за въвеждане на мерките в експлоатация;
 10. предложение на параметри, показатели и процедура за мониторинг на ефекта в зависимост от избраните за реализиране енергоспестяващи мерки.
- Чл. 22. Докладът от обследването се обсъжда и приема от енергийния потребител не по-късно от един месец след депозирането му от лицето, извършило обследването.
- Чл. 23. Срокът за извършването на следващо обследване за енергийна ефективност тече от датата на приемане на окончателния доклад от обследването.

Раздел II

КОНТРОЛ

- Чл. 24. (1) Контролът по спазване на разпоредбите на тази наредба се осъществява от изпълнителния директор на Агенцията по енергийна ефективност.
- (2) В изпълнение на контролните си правомощия изпълнителният директор на АЕЕ:
1. извършва проверки чрез упълномощени длъжностни лица;
 2. налага административни наказания, предвидени в Закона за енергийната ефективност.
- Чл. 25. (1) Нарушенията по тази наредба се установят с актове на лицата по чл. 34 ЗЕЕ.
- (2) Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на АЕЕ.
- (3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват при условията и по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- § 1. Енергийните потребители, които към датата на влизане в сила на наредбата отговарят на изискванията на чл. 6, ал. 1, са длъжни да подадат декларация по образец, съгласно приложение № 1 в двумесечен срок след тази дата.
- § 2. За всеки нов обект, пуснат в експлоатация, енергийният потребител представя декларация по образец, съгласно приложение № 1 в двумесечен срок след изтичането на дванадесет месеца от въвеждането му в експлоатация.
- § 3. (1) Получената от АЕЕ информация по чл. 16 и чл. 20 се обобщава и включва в информационната система.
- (2) АЕЕ предоставя на централните и териториалните органи на изпълнителната власт и другите държавни органи за служебно ползване информацията по ал. 1 съобразно

компетенциите и при поискване от тяхна страна за изпълнение на задълженията им по чл. 7, чл. 8, чл. 9 и чл. 11 от ЗЕЕ.

§ 4. Указания по прилагане на наредбата дават съвместно министърът на енергетиката и енергийните ресурси, министърът на икономиката и министърът на регионалното развитие и благоустройството.

§ 5. Наредбата се издава на основание чл. 17, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност.

§ 6. Наредбата влиза в сила на 01.01.2005 год. с изключение на чл. 3, който влиза в сила от датата на обнародване на наредбата в “Държавен вестник”.

**МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА
И ЕНЕРГИЙНИТЕ РЕСУРСИ:**

.....
МИЛКО КОВАЧЕВ

МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА:

.....
ЛИДИЯ ЖУЛЕВА

**МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ
И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО:**

.....
ВАЛЕНТИН ЦЕРОВСКИ

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаният.....(име на лицето, представляващо лицето, подлежащо на задължително обследване по чл. 6, т. 1), ЕГН....., лична карта..... адрес....., в качеството си на.....

ДЕКЛАРИРАМ,

че представляваното от мен (фирма на юридическото лице, едноличен търговец, администрация на изпълнителната власт или друг държавен орган):
.....
.....

Адрес на управление:
.....

Булстат:

Отрасъл :

Година на пускане в експлоатация на обекта:.....

ИМА СЛЕДНИТЕ СТОЙНОСТИ НА ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ:

Годишно потребление на енергия – общо (kWh):

В т.ч. - топлинна енергия (MWh):

- електрическа енергия (MWh):

Лице за контакт:

Длъжност:

Тел/ GSM:

e-mail:

Известна ми е наказателната отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс за посочване на неверни данни.

Дата:

Декларатор:
.....
(подпис и печат)

Модел на резюме на доклад за извършено обследване за енергийна ефективност

ОБСЛЕДВАНЕ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

РЕЗЮМЕ

1. Представяне на енергийния потребител

1.1. Информация за контакти:

Наименование:	
Адрес:	
Телефон:	
Факс:	
e-mail:	
Начална и крайна дата на обследването:	
Лице, отговорно за обследването:	

1.2. Информация за организацията, провела обследването:

Наименование:	
Адрес:	
Телефон:	
Факс:	
e-mail:	
Лице, отговорно за обследването:	

1.3. Характеристики на произвежданите стоки/извършвани услуги

Основни групи стоки/услуги:	
Основни технологии:	
Обем на годишната продукция	
Обем на годишните продажби	

2. Характеристики на енергопотреблението

2.1. Използвани първични енергоносители

Вид енергоносител	Доставчик	Единица мярка	Единична цена	Годишна консумация

2.2. Използвани преобразувани енергоносители

Вид енергоносител	Характеристики	Единица мярка	Себестойност	Годишна консумация

2.3. Генериращи мощности на електрическа и/или топлинна енергия

Наименование:	Вид

2.4. Специфичен разход на енергия

Показател	Единица мярка	Стойност

3. Основни изводи от анализа на енергопотреблението:

N	Извод

4. Предлагани мерки за повишаване на енергийната ефективност:

ВЪЗМОЖНИ МЕРКИ ЗА ИКОНОМИЯ НА ЕНЕРГИЯ

ЕСМ #	МЯРКА	Икономии			Инвестиции	Срок за откупуване
		Гориво	Ел.енергия	Парични средства		
		t (...)	kWh	лв	лв	години
	Общо икономии:					

БАЗОВ РАЗХОД				
СПЕСТЯВАНИЯ				
НАМАЛЕНИЕ %				

5. План за внедряване на предлаганите мерки

ЕСМ #	Наименование	Години (начало/край на внедряването)				

6. Разработен фирмен стандарт.